

પણ આ અવસર હમણાં જ ઉજવાઈ ગયો છે ત્યારે પ્રદૂષણાની સમસ્યાને વૈશ્વિક દસ્તિકોળાથી સમજવી પ્રાસંગિક અને રસપ્રદ બની રહેશે. બ્રિટાનિકા એનસાઇક્લોપીડિયાના આધારે જ હવાઈ પ્રદૂષણાની સમસ્યા બે હિસ્સામાં સમજુએ. એક, ભારતમાં હવાઈ પ્રદૂષણાની સમસ્યા, તેનાં કારણો, તેની અસરો અને તેનો ઉકેલ તેમજ વૈશ્વિક સ્તરે હવાઈ પ્રદૂષણાની સમસ્યા. તેના કારણો અને તેની અસરો.

ભારતમાં હવાઈ પ્રદૂષણાની સમસ્યા, અને તેના કારણો, તેની અસરો અને તેનો ઉકેલ:

ભારતની વસ્તી અને શહેરીકરણના વધતા પ્રમાણ ઉપરાંત ભારતમાં હવાઈ પ્રદૂષણનું સૌથી પ્રભાવી કારણ ઔદ્યોગિક કચરાના કારણે ફેલાતું પ્રદૂષણ છે. ઔદ્યોગિક કચરાના કારણે હવામાં ખાસ કરીને સફ્કર ડાયોક્સાઈડ અને નાઈટ્રોજન ઓક્સાઈડ જેવા વાયુઓ બળે છે જે એસ્ટિડના વરસાદ (એસ્ટિડ રેઇન)નું નિમિત્ત બની શકે છે. એ જ રીતે આજના સમયમાં વધેલું વાહનોનું પ્રમાણ અને તેમાંથી નીકળતો ધૂમાડો પણ હવાઈ પ્રદૂષણ માટે નિમિત્તરૂપ બને છે. ભારતમાં વાહનોનું પ્રમાણ આ રીતે એકદમ વધ્યું છે તેમાં વળી આપણે ત્યાં બિનાયાયોજિત રીતે અને આડેધડ રીતે થતું શહેરીકરણ પણ સીધી કે આડકતરી રીતે જવાબદાર બન્યું છે. શહેરમાં રહેતા પરિવારોમાં જેટલા સભ્યો હોય, લગભગ તેટલાં જ વાહનો પણ હોય જ છે એ રીતે આ સમસ્યાના વ્યવહાર પાસાને અસરકારક રીતે સમજુ શકાય તેમ છે. આ ઉપરાંત જે તે વાહનોમાં વપરાતા એન્જિનોના જૂના તેમજ નવા પ્રકારો તેમજ જૂના

પ્રકારના એન્જિનો પર મુકાયેલા પ્રતિબંધોનું પ્રમાણ એ પણ વાહનોથી ફેલાતા હવાઈ પ્રદૂષણ અને તેના પર નિયંત્રણ મૂકવા માટે થયેલા પ્રયાસોનું વધુ એક વ્યવહાર પાસું છે. વળી, દિલ્હીમાં જ થોડા સમય પહેલા અમલી બનેલી ચોક્કસ દિવસ મુજબની વાહન વ્યવહારની ઓડ-એવન (Odd-Even) પ્રથા પણ હવાઈ પ્રદૂષણના નિયંત્રણના પ્રયાસનું વધુ એક વ્યવહાર ઉદાહરણ ગણી શકાય.

વળી, ખેતી ક્ષેત્રે ખાસ કરીને ભારતનાં કેટલાંક રાજ્યોમાં જૈવ રાસાયણિક ખાતર અને જંતુનાશક દવાઓનો વધેલો ઉપયોગ અને નીંદામણ તેમજ અન્ય ખેતીલક્ષી કચરાનું વધુ પડતું દહન પણ ભારતમાં હવાઈ પ્રદૂષણ વધારવામાં નિમિત્ત બને છે. આ ઉપરાંત ભારતના શહેરોમાં હવામાં ઉડતી ધૂળનું આવરણ પણ ચિંતાજનક રીત ધેરં બનતું જાય છે. આ ઉપરાંત વેસ્ટ મેનેજમેન્ટ એટલે કે કચરાને યોગ્ય રીતે ઠેકાણે પાડવો એ પણ ભારતમાં એક જટિલ મુદ્દો છે. બ્રિટાનિકા એનસાઇક્લોપીડિયા મુજબ ભારતમાં વાર્ષિક દર મિલિયન ટન જેટલો સોલિડ મ્યુનિસિપલ વેસ્ટ ઉત્પણ્ણ થાય છે. અહીં માત્ર ઉલ્લેખ ખાતર પણ એ નોંધવું રહ્યું કે ભારતમાં જળપ્રદૂષણ પણ એક ગંભીર સમસ્યા બની રહ્યું છે. એ જ રીતે ભારતમાં ધ્વનિ પ્રદૂષણની સમસ્યા પણ ગંભીર બની રહી છે.

ભારતમાં આ જટિલ સમસ્યાના ઉકેલ માટે પણ ઘણું કામ થયું છે. ૧૯૭૪માં કેન્દ્રીક પ્રદૂષણ નિયંત્રણ બોર્ડની સ્થાપના થઈ હતી. એ ઉપરાંત પણ અત્યારસ્યુદ્ધીમાં સરકારે પ્રદૂષણ નિયંત્રણ માટે તમામ એન્જિનોના જૂના તેમજ નવા પ્રકારો તેમજ જૂના

આર્યન એલિગાન્સ

LUXURIOUS 3 BHK & SHOPS

વિનય ધગીયા 98981 73761 / 97264 43197

NR.RIVERFRONT, CHANDRANAGAR BRTS, PALDI, AHMEDABAD

20% PAY NOW* 80% ON POSSESSION

50+ AMENITIES 2 ALLOTTED CAR PARKING

3 MAIN ROAD

CORNER PROJECT

3 SIDE OPEN

BALCONY

RERA NO :MAA12444